

Mustra

Szerkesztőségünk megkérdezte, hogy vélekednek a különféle érdekeltek, a téma szakemberei, tanárok és diákok arról a minisztériumi intézkedésről, amely lehetővé tette, hogy a maturandusok a magyar írásbeli érettségi vizsgán használhassák a Helyesírási tanácsadó szótárt. Most egy csokorra valót átnyújtunk Önöknek a véleményekből, amelyek eléggé megoszlanak. Igaz, többségben vannak azért az ötlet támogatói, akik leginkább azzal érvelnek, hogy hiszen a „civil életben” is a világ legtermészetesebb dolga: ha fogalmazunk, írunk, s elbizonytalanodunk egy-egy szó, kifejezés írásmódját illetően, ott a Szótár, mint segédeszköz. S hogy tényleg legyen is majd ott a Szótár, annak igényét az iskolában kell megalapozni. Elvégre: „...vitae discimus”, vagyis az életnek tanulunk. Vannak azután, akik úgy vélik, „nem oszt, nem szoroz” ez a lehetőség, főleg ha azt sem tudjuk, hogy mit nem tudunk, s ha korábban, tanítási órák, meg az otthoni munkák során nem vált természetes gyakorlatunkká a Szótár használata. Végül egy-két vélemény célzott arra a tényre is, hogy az érettségi mégis csak egy vizsga, ahol mérünk és értékelünk, ahol többek között a helyesírási készség is megméri. Ám ez a mérés veszíthet az objektivitásából és összehasonlítható voltából, ha a Szótár használható. Véleményünk szerint érdemes lenne a döntés következményeit, hatását alaposabban megvizsgálni.

Tudja-e a kedves Olvasó, mi az a SÉTA projekt meg a HÍD program? Mielőtt bárki azt gondolná, valamiféle átkelő-nyaló mozgalmról van szó, segítünk: a „Sajtó és tanulás!”, meg a „Hírlapot a diákoknak!” szlogeneket tömörítő mozaikszók ezek, amelyeket hazai lapkiadó egyesületek találtak ki, és vittek be az iskolába, az oktatásba. A fiatalok ugyanis nem olvasnak újságot (sem), s a PISA eredményektől (is) megriadt „lapcsinálók” úgy vélték, tenniük kell valamit, ha már a Nat által preferált Mozgóképfé- és médiaismeretből egyszerűen kifelejtődött a nyomtatott sajtó megismertetése. Az újságvizsgáló programokat Havas Katalin mutatja be, *Van újság az oktatásban. A Magyar Lapkiadók Egyesületének olvasásra nevelési programja* című írásában.

„A Könyv és Nevelés cikkei további gondolkodásra készítetik a pedagógust, hiszen szembeülhet vele, hogy mennyire Nyugat-Európa központú a történelemtanításunk, és hogy milyen keveset foglalkozunk szomszédjaink múltjával. Úgy érzem, ezzel adós középiskolai történelemtanításunk.” Ez a megállapítás Jáki Gábor: Lengyelország története a hazai középiskolai történelemtanításban című írásában olvasható. A szerző véleménye, elsődleges üzenetén túl – a szerkesztő nem kis meglepetésére – arra is utal, hogy lapunk hasábjain általánosító megállapításokra is elégséges és alkalmas, gazdag ismeretanyag halmozódott már föl azokban a korábbi írásokban, amelyek a magyar és a szomszéd nemzetek történelem tankönyveinek „másnemzet-képéről” szólnak.

Könyvismertetéseink közül kettőt külön is olvasóink figyelmébe ajánlok. Szontagh Pál a Kiből lesz az olvasó? című, Fenyő D. György szerkesztette tanulmánykötetről mondja el keserű iróniával fűszerezett véleményét. A kurzív kifejezéssel maga a recenzens minősíti írása hangnemt. S hogy mi váltotta ki belőle

ezt a hangnemet? Kiderül, ha elolvassák az ajánlott könyvet, s a recenziót is. Elöljáróban – kedvcsinálónak!?! – álljanak itt a recenzió kezdősorai: „Kiből lesz az olvasó? ...teszi fel a kérdést a Fenyő D. György szerkesztésében napvilágot látott zsebkönyv, amely alcíme szerint ötleteket, módszereket kíván adni szülőknek, pedagógusoknak. Némi keserű iróniával válaszolhatnánk a címben feltett kérdésre úgy is: a szerzők ismerőseiből, gyermekeiből, tanítványaiból. Az alkotók ugyanis szinte kivétel nélkül a szellemi elit szféráiban mozognak: vannak köztük alapítványi intézményekben, illetve az ELTE gyakorlóiskolájában oktató pedagógusok, egyetemi oktatók, írók, folyóirat-szerkesztők, de akad budai gyermekkönyvesbolt-vezető, pszichológus és könyvtáros is. Hiányoznak ugyanakkor a falusi általános iskolai tanítók, a csepeli, kőbányai, józsefvárosi tanárok fortélyai, akik a kötet szerzőivel együtt tudják, milyen fontos szerepe van a kisgyermekkorú mesemondásnak, de egyre kevesebb gyereknél (leendő olvasónál) tudnak erre építeni.”

A másik írás – Vajda Kornél recenziója Bényei Miklós: Kovács Máté című könyvéről – annyiban rokon a Szontaghéval, hogy – ha nem is ironikusan! – ugyanúgy polemikus hangvétellű, mint az előbbi. Mi baja van a recenzensnek a szerzővel? Vele nem sok, valamivel több viszont a szerző választotta „címszereplővel”, Kovács Máté könyvtáros professzorral, az ELTE egykori tanszékvezetőjével. Vajda úgy tudja, enyhén szólva is ellentmondásos volt a professzor könyvtár-felfogásának recepciója mind a kortársak, mind pedig a tanítványok, utódok körében. Ehhez képest Bényei írását túlzottan is „panegirikusnak”, egyoldalúan elismerőnek találja a recenzens, s éppen az ellentmondásos recepció elhallgatását rója föl a szerzőnek. Joggal vajon? Döntsen a maga használatára az érdeklődő és értő olvasó!

